

ERDÉLYI LAP

Ngs. Ramaszetter...
PIA, I., Disztér 2. tp. Bud.

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hónapra 70 lejt.
Magyarországon: Egész évre 90 P., félévre 45 P., negyedévre 22 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

KÖZBESZÓLUNK

KÉRDEZZÉK MEG MACDONALDOT. Ezekkel a szavakkal felelt Vajda Sándor arra a kérdésre, hogy lesz-e infláció? Az infláció (eláradás) tudvalevőleg a pénzhelyettesítő bankcédulák felsokasodása, a papirospénzzel való elárasztás. Az a kedves állapot, amikor minden koldusember is milliomos lehet. Viszont az a kedvetlen állapot, amikor a kétleies zsemle nének is félmillió papírlai az ára. És megint az a kedves állapot, amikor tizezres, százezres adósságot egy közönséges levélre szóló bélyeggel ki lehet fizetni, vagy egy ajánlott levélre szólóval. Viszont az a kedvetlen állapot, amikor kikölcsönzött pénzünkért egy közönséges levélre szóló bélyeget kapunk, vagy egy ajánlott levélre szólót.

Tehát hogy lesz-e ilyen infláció nálunk, arra az volt a felelet: Kérdezzék meg Macdonaldot. Ha pedig őt megkérdeznék, ő tovább küldene Roosewelthez Amerikába. Roosevelt is tovább küldene az eladósodott farmerekhez, aztán a munkanélküliek tömegéhez. Ezek azt mondanák: „Nekünk kell az infláció, mert csak így szabadulunk meg az adósságtól, s csak így lesz a terményeknek és a munkának ára. Hogy másutt is kell-e és lesz-e pénzhígítás, az attól függ, hogy másutt is hasonló-e az állapotok, mint nálunk.”

Jöhetünk haza. Mégis az itteni viszonyokból kell kitudakolnunk, hogy kell-e itt az infláció? Ha kell, akkor meglesz — MacDonald és a többi világurai nélkül is.

ELET AZ ARANY NÉLKÜL. A világgazdasági konferencia legalább arra jó, hogy annál hangosabb környezet támad, amikor az arany uralma vonaglik. Tényleg nagyon érdekes, hogy a világ legtöbb aranykészletének a tulajdonosa, Amerika, mintegy megcsömörlött az aranytól, s nem akarja azt pénznek használni. Így az amerikai papirospénzben nem aranyigért van, hanem arról szóló ígéret, hogy Amerika a földművesei és egyéb munkásai természetével akar értéket adni mindenkinek.

Ez az eddigi arany pénz helyett a föld és a munka szerepéhez juttatása.

Kérdés, meddig tart, hogy így arany nélkül, a maga közvetlen értékeit mozgósítja Amerika? E kérdés feletti számítás az, ahogyan a dollárral nyereszkeskednek. Amerika a maga legtöbb aranyával megteheti azt, hogy bármikor rátérjen az aranyértékre; de megteheti azt is, hogy az aranyat időtlen időkig csak tartalékban tartsa. Így az emberek rászoknak az arany nélküli életre. Minél hosszabban élnek arany nélkül, annál jobban rászoknak az értékek közvetlenebb, természetesebb cseréjére.

A világgazdasági konferencia mögött óriási távlat kezd megnyílni. Az arany világalmánának a megszűnése.

SZEGÉNYSEG ES BECSÜLETESÉG. Tegnap lapunkban kedves hír volt egy dészaknai cigánykovács családjáról, amelyben huszonkettő az egy apától és egy anyától lett gyermekek száma. A római katolikus templomban megáldották a szegény családot, s az

A londoni világgazdasági konferencia mégis tovább folytatódik

A háborús adósságok kérdését is tárgyalják. Javul a dollár. „Talpraállítási tanács” Amerikában

Londonból jelentik: A világgazdasági konferencia elnöki tanácsa elfogadta a valutatügyi bizottság jelentését, amely a pénzügyi kérdésekre tett javaslatot. Eszerint három igen fontos tárgykör megvitatását ajánlotta a bizottság. Első: a háborús adósságok kérdése, amelyet eddig Amerika elutasító magatartása miatt elhallgattak; újabb azonban rájöttek, hogy mégis lehet beszélni róla, éppen a dollár értékengadozása miatt. Másik kérdés a jegybankok együttműködésének a szabályozása. Harmadik kérdés az ezüstváltala behozatala az arany mellé, vagy éppen az arany helyett.

Hogy így a pénztérték világhelyzetének igen lényeges kérdései jöhetnek szóba, s hogy Amerika is ebbe beleegyezett, azt az aranyvédő csoport diadalának tekintik. Most tehát az arany csoport orszá-

gainak a küldöttségeinél igen nagy békülékenység mutatkozik. Hír szerint a békülékenység további oka az, hogy az angolok Rómában és Párizsban diplomatiáztak. Mindkét helyről a kormányok utasították delegátusaikat, ne követeljék tovább a konferencia megszakítását.

Az elnöki tanács a megenyhült légkörben most már határozhatott a további napirendről. Kimondotta, hogy a konferencia ugyanott folytatja munkáját, ahol a pénzügyi körök bekezdett válság félbeszakította.

Az eredmény után úgy az inflációs politikájú államok, mint az aranyalapok meg vannak elégedve. A döntés mindenestre megtisztította a légkört és remény van rá, hogy a további ügyrendi kérdéseket is 10—12 napon belül le tudják majd tárgyalni. Ez idő alatt talán az amerikai helyzet is megtisztult.

A helyzet kielégítően alakul. Új villásreggeli MacDonald angol miniszterelnöknel

Cox amerikai szenátor kijelentette, hogy a fenti határozatot egyhangulag hozták. Bonnet, francia pénzügyminiszter megjegyezte, hogy a „helyzet kielégítően alakult”. Ez a két nyilatkozat azt mutatja, hogy mindkét fél meg van elégedve.

MacDonald angol miniszterelnök értesülve a dollár javulásáról, tréfásan jegyezte meg:

— Ugy látszik, a dollár újból kijózanodott, nem folytatja meggondolatlan-ságát!

Londonból jelentik: MacDonald kedden villásreggeli adott, amelyen a világgazdasági konferencia több vezetője részvett. Köztük a magyar pénzügyminiszter, az angol földművelésügyi miniszter, Spanyolország, Japán és Peru delegátusai és még többen mások.

Kormányfői kormánytanács Amerikában

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök, látva, hogy a gazdasági bajok egyre súlyosodnak, példátlan drámai lépésre határozta el magát. Kedden kiadott rendeletével vészbizottságot, úgynevezett „talpraállító tanácsot” alakított, rendkívüli jogkörrel és azzal a feladattal, hogy szembeszálljon az egyre súlyosodó gazdasági válsággal. A tanács legalább heten-

ként egyszer ülést tart és a kormány feletti tényezőként szerepel. Tagjai: a miniszterek és meghívottak. A tanács árdragitási és más hasonló kérdésekben intézkedik. A földművelésügyi miniszter közölte az Egyesült Államok összes államával, hogy a legnagyobb szigorral fog fellépni, ha az élelmiszerárak továbbra is indokolatlanul emelkednek.

egész templom közönsége a család segítségére sietett a jölelkű és áldozatkész adakozással.

Ugy monlja tudósítónk, hogy mindnyájan kész örömmel igyekeznek a „szegény, de becsületes” család felruházására. Ez helyes is, szép dolog is, kötelesség is a keresztény közösségekben. És a tudósítás ebből az okból mindenkinek csak jóleshetik.

Azonban miért a „szegény de becsületes” kifejezés ebben a tudósításban? Miért elválasztva, sőt ellentétbe állítva a „de” szóval, a szegénység és a becsület? Az élet tapasztalatai

szerint legtöbb becsületesség éppen a szegénység okából van, vagy még találékosabban mondva: legtöbb szegénységnek a becsületesség az oka.

A „de” szó nem helyes a szegénység és becsület között. Nem elválasztás kell e két fogalom közé, hanem az összefüggés kifejezése. Keserű bölcseséggel ezt mondhatjuk: „szegény mert becsületes”. A lelkiismeret nyugalmaival pedig ezt: „szegény, tehát becsületes”. Az élet igazi összhangjával pedig ezt: „szegény és becsületes”.

Dr. BAKKAY KÁLMÁN:

MOST JELENT MEG!

Tanuljatok Tőlem!

TARTALMA:

1. Keresztuti ájtatosság.
2. Negyvennapos bűjt misemérségek, leckék és evangéliumai, összefüggő magyarázatokkal és példákkal. Nagyheti szertartások.
3. A szentmise imádságai (népének).
4. Jézus élete és kinszenvedése a négy evangélium alapján.

Ara lüve Lel 200 —
" köve " 250. —
és porló.

5. Sátoros ünnepek (karácsony, husvét és pünkösd) nyolcada.
6. Függelék: a) A hitoktatás fontossága. b) A nő hivatása a háztartásban (szabadfőadások).
7. 200 prédikáció példával. (760 oldal) A jubileumi szentív alkalmával igen alkalmas kézikönyv papoknak és világiaknak egyaránt.

Kapható az «Erdélyi Lapok» könyvosztályánál

A dunavölgyi államok korlátozzák a gabonatermelést

Londonból jelentik: A dunavölgyi gabonatermelő államok és Lengyelország kiküldöttéi hétfőn fontos összejövetelre gyűltek. Megvizsgálták azt a javaslatot, amelyet — amint annakidején jelentettük — a világ négy legnagyobb gabonatermelő állama: Kanada, Argentína, Ausztrália és az Egyesült Államok terjesztettek eléjük. Mint ismeretes, a javaslat szerint a búzatermelés csökkentendő, s a preferenciális vámok rendszere megszüntetendő.

A dunai államok tanácskozásai megegyezéssel végeztek. Deután közös tanácskozás volt a dunai és tengerentúli gabonatermelő államok között és bizonyos mértékig ez a tanácskozás is megegyezéssel végződött.

Kedden délután szakértőbizottság ült össze, hogy az eddigi megegyezési hajlandóságok mértéke szerint kiszámítsa, vajjon az egyes államokban milyen arányú megszorítást kellene végbevenni a termelés korlátozására.

Merényletet kíséreltek meg a görög hadügyminiszter ellen

A merénylőt elfogták, mielőtt tettét végrehajthatta volna. Forradalmi hírek és tömeges letartóztatások Szalonikiben

Athénből jelentik: Kondylis görög hadügyminiszter ellen merényletet kíséreltek meg Athénben. A rendőrség elfogott egy krétai férfit, aki az utcán sétáló tábornok közelébe igyekezett és zsebében revolvért találtak. Az elfogott kértai egyelőre tagadja, hogy merényletet akart volna elkövetni a hadügyminiszter ellen.

Görögország lakosságát különben forradalmi rémhírek tartják izgalomban. Ezek szerint Plastiras tábornok, aki nemrégiben államcsínyt kísérelt meg és állítólag Párizsban tartózkodik, megérkezett Görögország határára és

híveivel Szaloniki ellen készül vonulni. Arról is szólnak hírek, hogy a rendőrség nagyarányú felkelést leplezett le, amelynek az volt a célja, hogy Szalonikit és Macedóniát elszakítsa az anyaországtól és e területen külön államot alapítson, amelynek élére Venizelos kerülne. Venizelos ezután a mostani görög kormány megbuktatását tűzte volna ki a hírek szerint céljává. A szaloniki rendőrség nagyarányú letartóztatásokat eszközölt. Az őrizetbevetettek között számos katonatiszt és ügyvéd van, akik résztvettek korábbi forradalmi megmozdulásokban is.

Mal de Lazaro

Irtá: V. Jóna Jolán

Az újsághírek között mint hazajáró lélek kísért olykor a belpoklosoktól való riadalom. Legutóbb Galacról adták tudtul, hogy a közeli lepratáborból ellépett néhány ápolit és most a város utcáin ijesztenek. Nyomukban középkori emlékek borzonganak, amikor e szerencsétlenek csak kereplővel és fehér zászolcskák-kal röhátták az utakat, hogy vargabetyükbe óvakodtassák a szembejövőt. Ma ezt a riasztó műveletet a sajtó végzi el...

Evekkel ezelőtt Paraguay fővárosából, Asuncionból ismét kirándulásra készülődünk; a közeli Luqua faluba indultunk. Nem a mi fogalmaink szerinti falu ez. Hiszen erreféle olyan gyorsan megy a falualapítás, mint madárnál a fészekrakás. Kihasítanak egy nagy, füves térséget, körülötte egy-kettőre készre tákolódnak a szellős házacskák. Többnyire lapos tetejűek; itt nem ismeri sem a gyermek, sem a macska a padlásrejtekek romantikáját. Ha alig lejtő cseréptető is fedé, belülről látható a gerendázat. Ha kifordíthatnánk, csak mint a keztyűnél ütne el egymástól a színe-fonák. A körülépített térséggel készen áll a falu, aminek itt pueblo a neve, de legtöbbször még a puebloszító, a falucska elnevezés is alig illenek rá.

Ünnepnapokon legérdemesebb odarándulni, ilyenkor legtöbbször az egzotikus látvány... Búcsú, bikaviadal is lesz.

Derült időben indultunk Luque faluba. Dehogy is számítottunk égi zenc-bonára. De egyszerre felhők lopták el a ég kékjét, mara-

kodva gyürkőztek rajta, míg tépett cafattá nem szakadtak. A felhőrongyok most már rázzák az esőt. Mi ehhez képest a Medárd-nap óta tartó izelítőnk! Mintha ezer égi csatorna ontaná... És fenséges a kísérő zene, a fényhatások is magyszerűek. Száz eget is felverő dörgés szakad fel az ég kebeléből, a villámlás sem elégzik meg cikk-cakkos futással, hanem egyszerre festve meg az égboltozat egynegyedét, tartja kék megvilágításban az isteni színjátékokat.

Hanyat-homlok menekülünk mi is az első fedél alá. Valami kis csapszékfelébe vitt a végzet. Német gazdája nagy örömmel üdvözlő; régen láthatott európai ábrázatot. Nagy buzgalommal valami vörös folyadékot tölt élénk, amit borknak nevezett el, de vízzel keresztelt meg. Még a pohár is tört színben gyanakodtat; ez már megszokta a kényelmeskedő éghajlatot. Nem akarom megbántani, így bár undorral, de kihörpintem tartalmát. Egyszerre fül-siketítő dörgés, vakító lobbanás bénítja meg érkeinket. Leceapott az istennyila. Oda ni, az arénába csapott; a vérengző emberi játékszenvedély hamis oltára kapott lángra tőle. Jó hogy embertagjai már előbb kilátoáltak belőle, az apró spanyol bikák meg valami mellékóiban kérődznek.

Izgatott hangok tárgyalják az „ünneprontást”, mint a gyermekek, ha játékokat elveszik az orruk elől. Csak most nézek igazán körül... De hát hol is vagyok? Az idegenből szórakozni jöttek máshol húzódtak meg. Ezek benszülöttek.

A terített kis asztalnál rémek ülnek. Egyikhez most dőcög egy bálnalábu. Szívesen köszönti az előtte ülőt, aki majd a sirjában is vigyorog, mert felső ajka elsorvadozott. Egy

Isten és embertársaink segedelmével épüljön fel Mezőbánd plébániája

Felhívás Erdély katolikus lelkeihez!

Minden megmozdulás és építeni akarás, minden törekvés: kettős öröm és életdokumentum Erdélyben, a kisebbségi magyarság életében. Ezért örülünk különösképpen annak a levélnek, amely a súlyos gazdasági idők, az általános kiltáztatalság és megpróbáltatások ellenére is megiródott és megérkezett szerkesztőségünk címére, szinte megható hittel, bizalommal, jobb idők lelkét, szellemét árasztva. Dr. Buzás Gerő mezősámsondi lelkész felkereste a marosmegyei Mezőbánd község római katolikus egyháztanácsának és híveinek küldöttsége és előadta kérését: Mezőbánd község, amely jelenleg Mezősámsond filijája, önálló plébániát szeretne létesíteni. Mezőbánd községnek szép temploma van s most a plébániai lakást szeretnék felépíteni, amire már van is ötvenezer lejük s még hetvenezer lei hiányzik... Kérjük dr. Buzás Gerő lelkészt, tolmácsolja az „Erdélyi Lapok”-nak azt az óhajukat, hogy a lap hirdessen gyűjtést a plébániai lakás felépítésére.

... Mi örömmel tesszünk eleget a mezőbándiak kérésének és gyűjtést hirdetünk a plébánia felépítésére. Az „Erdélyi Lapok” annyi sikeres akciója után reméljük, hogy most is Erdély minden részéből legalább leijesek érkeznek, amelyből téglátéglára emelkedik s egy marosmegyei szegény kis község életrevehajja nemesszándéku törekvését.

A nagy magyar apologetika:

- BANGHA: Nagy kérdések útján.
Füzve 30, kötve — — — — 70 lei
BANGHA: Istenhit és Istenagadás.
Füzve 80, kötve — — — — 120 lei
BANGHA: Jézus istenségének bizonyítékai. Füzve 80, kötve — 120 lei
BANGHA: A katolikus egyház isteni eredete. Füzve 80, kötve — 120 lei

Erdélyi Lapok könyvosztálya.

másiknak az orra kopott le; van, aki ujjatlan öklével tartja a poharat, némelyeknek lilásan tarkított foltok pokolian színesítik ábrázatát. Mintha Holbein egyik metszete a dögvész ábrázolva elevenedett volna meg Böcklin egyik sötét háttérében. Odakint csapkodó fergeteg, idebent szívszorító látvány... Megdőbvenve kérdezem a gazdát: — mi ez uram, mi ez?!...

Egykedvűen legyint, még mosolyog is hozzá, mint aki már párosult a vele élő veszedelemmel:

— Hát nem tetszik tudni? Ezek leprások, Luque leprafalu...

Lepra! A hideg fut rajtam végig. Itt az állam nem különíti el ezeket a szerencsétleneket. Önként verődtek falunak; családokból, ahol a szülők egészségesek, de a gyermek beteg, vagy fordítva és a gyermek nem hagyja el szülőit. Rájuk nézek, aztán kiürült piszkos poharamra, amin annyi lepraemlék ragadhat. Felébred az életosztón, amelyik menekül onnan, ahol segíteni az élete árán sem tudhat.

Eláll az eső; mintha nyomasztó álmából ébrednénk, úgy kerülünk haza. Most már megértem a lakásunk előtt időnként ácsorgó koldusokat, akiknek emberi mivoltukból kikelt külsején annyiszor sajnálótam. Ezek is e bajt hordozták, annak ijesztő változatait szemlélítve, de a szabadságért lihegő közszellem még ezeket sem tereli a higiénia karámbá. De nem csak így, egyik legjobb étteremben is találkoztam ez álmorontó bajjal.

A szomszédos asztalnál szép fiatal leány ül. Spanyol típus, annak barna szépségében. Később már csak a kezét néztem; ilyen viaszfehérséget élő testen még nem láttam. Meg-

Michalache előterjesztést tett a királynál a pénzügyi olcsóbbítás végett

Vajda miniszterelnökkel is tárgyal a kérdésről

Bukarest. Saját tud. A király tegnap kihallgatáson fogadta Michalache volt belügyminisztert, aki részletesen beszámolt két havi külföldi tartózkodásáról. Együttal ismertette a pénzügyi politika megváltoztatására vonatkozó felfogását, amiről emlékiratot is nyújtott át Ófelségének. Az emlékirat két részből áll. Első része a gazdasági politikával foglalkozik és quasi autarchikus rendszer bevezetését sürgeti. Az emlékirat második része pedig a pénz aranyértékének a viszonyával foglalkozik és az aranyérték olcsóbb megállapítása, a restabilizáció mellett foglal állást. Michalache szerdán délután Vajda miniszterelnökkel is fog ebben az ügyben tárgyalni.

Jugoszlávia az ósláv egyházi nyelvért egyezkedik a Vatikánnal

Belgrádból jelentik: A képviselőház sürgetésére megkezdtek a Vatikánnal az 1925 óta szünetelő konkordátum tárgyalásokat. A tárgyalások igen lassú menetben folynak, mert a jugoszláv kormány még mindig makacsul követeli a Vatikántól, egyezzen bele, hogy a latin nyelv helyett minden jugoszláv plébánián az ósláv nyelvet használják.

Virágozik a francia hadiipar

Párizsból jelentik: A Schneider Creusot-féle hadiipari gyár ez évben 100 frank osztalékot fizetett ki részvényenként. Ezzel kapcsolatban a L'Information megjegyzi, hogy az életlehetőség egyre romlik Franciaországban, csak a hadiipar virágozik.

döbbenve fordultam asztalszomszédomhoz.

— Una leprosa, — egy leprásnő, — sugta felém.

Figyelmeztetett, nézzem meg a hajviseletét. Akkor fülmutogatós frizura járta, ennek vállára estek fűrtjei.

— Látja, kérem — mondta, — ha füleit meglátná, ugyanilyen szintől riadna vissza és ezek már majdnem a nyakáig nőttek...

Akkor tudtam meg, hogy a szörnyű bajnak ez is egyik alakja. A mélységes részvéten is átsuhan az elrettentő, a halálnál is elrettentőbb halál árnyéka. Az izenként darabonként élvefelosztás rémülete... És e rémület tövében is akadnak hősök, amint hősök csak a halál árnyékában fakadtak. Egy angol nőt emlegettek ott, aki három évtizeden át fiatalágát ezek ápolására áldozta. Végre hazájába megpihenni készült. Akkor kapta meg e bajt és ápolott lett az ápolóból.

Szerencse, hogy nem öröklékeny és állítólag csak közvetlen a vérbe kerülve ápolja benne nagyra a rászületett hajlam. Erre felé Mal de Lazaronak Lázár-betegségnek nevezik, bibliai korok felé mutatva, amikor a szerencsétlen Lázár kínjait embernél irtalmasabb kutyája nyalogatása enyhítette.

Ez a végzetes betegség a végleteket szereti; északi és déli vidékeken van ma is a melegágya. A közbeeső zónában csak átültetett palánta. De akiben megeredt, annak élő szervezetét izekre romlasztja, az élveporrálevést jelképezve. Egy paraguayi francia orvos beszélt előttem e szörnyű bajról, akit különösen a leprások kerestek fel. A Sorbonneon nyert tudását közöttük váltotta áldásra. Beszélt egy

Az emigráns tótok emlékirata a genfi Népszövetséghez

Kívánják a Magyarországhoz való visszacsatolásukat

Genfből jelentik: Jelentettük, hogy tegnap Genfben megalakult a külföldre emigrált szlovákokból az ugynevezett tót nemzeti tanács. Ez az új alakulat a Népszövetség főtítkári hivatalához emlékiratot nyújtott be, amelyben a következő megnyilatkozásokat tették:

1. A tótok mindenképpen el akarnak szakadni Csehszlovákiától.

2. A tótok ma már nem fogadják el a cseheknek a Felvidék önkormányzatára vonatkozó ígérteit, mert ezzel az ígértelet már megjárták. Csehszlovákia létrejötte előtt a mai csehszlovák állam vezetői Amerikában írásba foglalták, hogy a Felvidék megkapja az önkormányza-

tot. Ezt az ígértelet azonban nem teljesítették.

3. A tót nemzet nem kíván önálló országgá alakulni. Ellenben régi hazájukhoz, Magyarországhoz kívánnak csatlakozni.

A tót nemzeti tanács alakuló ülésére a Népszövetség kiküldöttjét is meghívták. Megjelentek a cseh légionáriusok megbízottai is, akik a gyűlést meg akarták zavarni. A népszövetségi kiküldött közbelépésére azonban eltávoztak.

A „Giornale d'Italia“ ezzel kapcsolatban azt írja, hogy a tótok Tuka elitelése óta minden illuziójukat elvesztették a fevidéki önkormányzat kérdésében. Ma már a külföldre emigrált összes tótság a Magyarországhoz való visszacsatolást követeli. Nem szabad elfelejteni — szól a cikk, — hogy a cseh kormány politikája a tótok 10 százalékát kivándorlásra kényszerítette s a Felvidéken 760 ezer csehet telepített az óslavok tótok kiszorítására.

SZÉPIAL
"FEKETEFEJÜ"
SHAMPOON-NAL

Nagy ünnepséggel megválasztották és beiktatták a magyar koronaörököt

Budapestről jelentik: Az országgyűlés két házában együttes ülésén a zászlókkal és alabárdokkal feldíszített kupolacsarnokban szerdán délelőtt egyenyed 11 órakor választották meg a koronaörököt. A jelenlévők nagyrésze diszmagyarban volt. A karzatok zsufulásig megteltek. Itt voltak a diplomáciai testületek, a miniszterek családtagjaikkal és más előkelőségek.

Az elnöklést felváltva Wlassics Gyula felsőházi és Almásy László képviselőházi elnökök látták el.

Az ülés megnyitása után közfelkiáltással megválasztották a két koronaörököt: *Teleky Tibor*

gróf felsőházi és *Perényi Zsigmond* báró képviselőházi tagokat. 11 óra 15 perckor eskütételre került sor a kormányzó kezébe. Az eskü szövegét a kormányzó olvasta fel, a koronaörök utána mondták. Ezután *Perényi* köszönetet mondott a megbízatásért s hangsúlyozta, hogy bár a feladat nem olyan most, mint régen, nyugtalanabb időben, a kötelezettség most is nagy. A szent koronára minden polgár egyforma tisztelettel tekint.

Egyenyed 1-kor ment végbe a királyi várpalota márványtermében a beiktatás hagyományos külsőségei között. *Darányi Kálmán* miniszterelnökségi államtitkár hat altiszttel átszállítja a páncéltartóból a koronát és az ékszerládát. A szertartás alatt a palotaőrök fegyverben állva tiszteleg. *Gömbös* miniszterelnök felkéri a kormányzót, végezze el a beiktatást. *Horthy* felszólítja a koronaörököt, hogy a nép akarata és a törvények értelmében őrizze híven a szent koronát és a drágaságokat s ne engedjék azokat az országtól és királytól elidegeníteni. Felszólítja őket, helyezze el saját pecsétüket a ládán s átadja nekik a kulcsokat.

Teleky megköszöni a bizalmat s éljen a haza, éljen a kormányzó felkiáltással a szertartás véget ér.

Szovjetfutárt fogtak Bukaresben

Bukarest. Saját tud. A külvárosban sikerült a rendőrségnek egy szovjetfutárt letartóztatnia, akinél 109 ezer lei román pénzt és 47 darab osztrák aranyfórintot találtak. (Egy osztrák aranyfórint értéke: 800 lei). A szovjetfutár bevallotta, hogy a Dnyeszteren keresztül szökött Romániába, azzal a megbízatással, hogy a tavaly történt grivici munkáslázadás főtárgyalására védőüggyvédeket fogadjon. A főtárgyalást eredetileg e hó 10-én tartották volna meg, a bíróság azonban őszre halasztotta.

Hivatalos devizazárlat. Párizs 6.59—6.58 fél, London 564—557, Newyork 123—115, Brüsszel 23.55—23.40, Milánó 9.03—8.90, Amszterdam 67.90—67.40, Berlin 40.75—39.75, Zürich 32.80—32.40.

Mentsük meg és szaporítsuk vallásművészeti alkotásainkat

A csíkzsögödi történelmimúltú „Mikó”-templomban hozzá nem értő kontárok tönkretették az egyik régi és értékes szárnyas oltárt, amennyiben azt fehér olajfestékkel és bronzal befestették. Ez ad aktualitást alábbi cikkünknek.

Csikszereda. Saját tud. Nem mondunk újat azzal, hogy Erdély, de különösen a Székelyföld annyi sok egyházművészeti értékkel, műemlékkel rendelkezik, hogy azoknak megmentése, szaporítása elsőrendű kötelességét kell képezze a keresztény egyházak, de elsősorban a katolikus egyház vezetőinek. Ezeknek az egyházművészeti műemlékeknek egy része visszavezethető a magyarság megkeresztelése idejére, vagyis a XI. századba. Főképp gótikus, Mátyás király korabeli korszakból vannak értékes, izléses faragott oltárok és oltárképek, azonban, ha kevesebb számban is, de lehet találni a Mária Terézia és az utána következő barokk-korlól is nagyon értékes műkincseket. Ezen a téren csak az utóbbi időkben nem látunk semmiféle gyarapodást és az a törekvés is, amely egyidőben feladatát tüzte ki az egyházművészeti értékek megőrzését, gyarapítását, a mindent elsöprő gazdasági krízis idegőző forgatagában, mintha alábbhagyott volna. Ez az oka aztán, ha egyházi műkincseink megsemmisüléséről mind gyakrabban kapunk híreket falvainkból.

Pedig meg kell alapítanunk elfogulatlanul, hogy egyházközségeink ma is sok gondot fordítanak arra, hogy az Isten háza minél szebb, értékesebb a rendeltetéséhez méltó legyen. Ezek mellett a szempontok mellett azonban nagyon eltörpül a művészeti szempontok kérdése. Nem mindig azért, mintha papjainknak nem volna meg a megfelelő műizlésük, hanem azért, mert mások hiányában rendszeresen kontárokra bízják a templomjavításokat, restaurálásokat, festéseket, akik minden művészeti érzék nélkül, iparszerűen, sokszor drága pénzen tesznek tönkre olyan műkincseket és emlékeket, amelyeket nyugat kultúrája és Róma szelleme már a magyarság megkeresztelése idejében emelt, annál fogva felbecsülhetetlen műértékűek. Nem egy esetet tudunk, amikor dilettáns „művészek” a legnagyobb lelkiyugalommal tettek tönkre ezeréves freskókat azzal, hogy egyszerűen átúnazták, miután azoknak műértékét nem ismerték fel. Az ilyen kultúrbotránnyok rendszeren a templomfestések alkalmával ismétlődnek meg.

Ennek oka elsősorban abban rejlik, hogy az egyházközségek nem művészeti érzékkel rendelkező szakértő művészeknek adják vállalatba a festési munkálatokat, hanem egy-egy szobafestőnek, mázólnak, akik lehetnek szakmájukban elsőrangú iparosok, de művészeti és a keresztény gondolathoz méltó munkát végezni nem tudnak. Ez még azzal a hátránnyal is jár, hogy a drága pénzen elvégzett munkálatok még tartósság, maradandóság technikai előnyével sem rendelkeznek, ami régebben talán azért volt jó, mert így hamarabb eltűntek a műemlékeknek semmiképpen sem alkalmas mázólmányok. Csíkban is, csak a közel múltban, több értékes gótikus templom-szentélyt és XV. századbeli freskót és templom-hajót festettek át olyan förtelmesen, izléstelen rózsagirlanokkal, rezeszansz anygakkal, amelyek művészeti szemmel nézve, émelyítő cukrász színeivel a komor tónusú gótikus freskó mellett, mint az izléstelenség és hozzanémertés vétkes könnyelműsége hat.

Emellett korunk semmi maradandót nem alkot

az utókor számára. All ez kivált a Székelyföldre, amelynek régen legkisebb falujában is művészet-történeti műkincsek és emlékek olyan sokasága volt feltalálható, amelyből büszkén lehetett következtetni arra a kultúrára, amelyet nyugatról a keresztény vallás terjedésével a Kárpátok tövében élő székely nemzet a föle keletre élő más népek bizánci fölfogásával szemben már akkor elsajátított.

Pedig nekünk is megvannak a művészeink, akik nagyon sok szép feladatot megoldhatnának — ha megbíznák őket. Sajnos, ez a legritkább esetek közé tartozik és tartozott a múltban is. Talán nem is gondoltak vele egyházi vezetőink, talán azt a fölfogást vallották, hogy művészeinknek derógal egy-egy egyszerű falusi templom festését elvállalni és arra is gondoltak, hogy annak a munkája igen drága. Pedig nem úgy van. Művészeinknek is élniük kell és csak a valláskultúra nyer vele, ha istenadta tehetségüket a vallásművészet szolgálatába állítják azért a pénzért, amelyet kontároknak amugy is kifizetnek. Mert művészeink munkáját sem kell jobban megfizetni, mint a kontárokat, hisz az élet nehézségei őket még talán érzékenyebben sújtják. A román egyházaknál ez már régebben megvan. Még a legeldugottabb kis faluban is román művész festi a templomot. Ez a föfoglalkozás és ebben igazán művész és ebből igen jól megél.

Ha pedig bármely okból elháríthatatlan akadályokba ütköznek saját művészeink foglalkoztatása a templom festések, javítások, restaurálások kivételénél: akkor legalább azt tegyék meg egyházaink, hogy a tervezéssel és a kivitel ellenőrzésével bízzák meg őket.

Művészeink eddigi mellőzését abban a körülményben is látjuk, hogy egyházi vezetőink, papjaink nem tudták kihez kellene fordulni ezekben a kérdésekben? Kik azok a garantált művészek, akik ilyen munkákkal szívesen foglalkoznának? Ennek egyik oka abban a közismert tényben is keresendő, hogy művészeink ismert szerénységükkel nem csinálnak maguknak reklámot, viszont a két testület között semmiféle közvetítő szerv nincs.

A templomi kegyeszek tekintetében is igen sok művészeti kívánnivaló van. Árjegyzékekből hoztatnak meg olyan dolgokat, amelyek nem illenek a templom stíljéhez és rémesen kirnak egy-egy ősi templom nem megfelelő környezetéből. Az osztrák selejtes, gyáripari bádog- és gipsztárgyakat aztán drágán is kell megfizetni amellett, hogy pénzünket idegen országba küldjük. Milyen stílusosan szép volna, ha lehetőleg háziipari tárgyakat helyeznénk el templomainkban, amelyeket otthon, a falu készít el akár a maga, akár egy ismert művész tervezésének megfelelő izlésével. Vonatkozik ez a fafaragású szobrokra, feszületekre, székely háziipari szönyegekre, festésekre, le a legkisebb virágvázáig, gyertyatartóig stb. Ilyenformán aztán falvainkban olyan művészeti izlés és szellem alakulna ki, amely becsülést szerezne a népművészeteknek azzal, hogy azt bevinné az Isten házába is.

Ezek a gondolatok készítetnek arra, hogy foglalkozzunk ezzel a problémával és felkérjük mindazokat, akik ezekben a kérdésekben illetékeseknek tartják magukat, szóljanak hozzá a tárgyhöz, ajánljanak módozatokat hogyan lehetne megtalálni az utat művészeinkhez, akik közül csak Csík-ból a Szegedi Fogadalmi Templom híres mozaikjának készítőjét, egy Márton Ferencet, egy Nagy Istvánt, egy Nagy Imrét említünk meg hamarjában... Kérünk még további említünk meg hamarjában... Kérünk még további művész-neveket és felkérjük művészeinket ezuton is, kapcsolódjanak be akciónkba, adjanak életjelt magukról címük pontos feltüntetésével és azon szándékukról, helyeslik-e beindított mozgalmunkat az egyházi műkincseink, emlékeink megmentésére, szaporítására, felderítésére, templomaink művészeti festése, javítása, művészeti kegytárgyakkal, képekkel, szobrokkal való ellátására vonatkozólag.

Az Erdélyi Lapok ezen ankétjához hozzászólásokat mindenki részéről szívesen veszünk és kérünk és reméljük, hogy ilyenformán egyházművészetünk terén is rendelkezésre állhatunk keresztény egyházainknak, tantestületeinknek, közintézményeinknek.

Albert István

Negyven évig a katolikus ügy szolgálatában

Temesvár. Saját tud. Derék, elvű, közbecsülésben álló emberről kell megemlékezni. Delbl Fülöp temesvári szabó jubilál. Jubilál, amikor Anna-napjára elindul Temesvárról a nagy zarándoklat Mária-Radnára: ezidén immár negyvenedszer működik közre a búcsú-sok menetében. S a negyven év alatt minden egyéb katolikus ügyet is felkarolt, bámulatos buzgósággal és mindig: meggyőződéssel. A boldog gyermekkor emlékei irányadók voltak, kihatással voltak egész életére: édesanyja mindig mind az öt gyermekével jelent meg a templomban, meg a radnai zarándoklaton is. S amikor mint fiatal segéd Buziásfürdőre került s megjött az első vasárnap: a többiek valami furcsa szokás alapján vasárnap délelőtt szaporán rótták az öltéseket, hogy aztán másnap, hétfőn pihenjenek — a legfiatalabb segéd azonban nem vette kezébe a tüt, a cérnát, hanem elment a templomba. Hétfőn meg — ha egyedül is — nekilátott a munkának és szorgalommal behozta-pótolta, amit vasárnap kellett volna dolgoznia. Szaktársai pedig bevédelték, hogy „szociálista” — ám a mester kijelentette: végre rendes, önértetes munkás! És csakhamar abban a műhelyben más rend honosult meg: bevezették a vasárnapi munkaszünetet. Delbl Fülöp negyven évvel ezelőtt került vissza Temesvárra s amikor a radnai zarándoklat ideje elkövetkezett, azon megint részt vett, mint valamikor gyermekkorában, sőt mingyárt rendező lett. A következő évben pedig előimádkozó — s az azóta is, ma is. Megkezdődtek azután a katolikus legényegylet előmunkálatai: Delbl Fülöp praktikus hozzászólásainak, indítványainak nagy hasznát vették; egyik alapítója lett a temesvári legényegyletnek, majd vezetőtagja, öt küldik Budapestre, Kassára, mindenüvé a legényegyleti kongresszusra s amikor Temesváron be kell szünnie a legényegyletnek s annak helyébe kialakul a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egylet, ott is, azóta is közreműködik. Most már mint védnök. 1910-ben tevékenyen részt vesz a Katolikus Népszövetség megalapításában, helyettes igazgatója is Temesváron és részt vesz azóta is minden katolikus megmozdulásban. Amikor a Szociális Misszió megveti alapjait, a Bánáiban, a szigorú tél ellenére faluról-falura jár a kezdeményezőkkel és agitál, beszél, lelkesít. Ott találjuk a római zarándoklatokban, az egyházmegyei zarándoklaton, amelyet Dessewffy Sándor csanádi püspök vezetett első elődje, Szent Gellért hamvaihoz Velencébe, — mindenütt példaadó hűséggel ott találni. A kismestert, mert kismester: egymaga dolgozik ma is. De, ami a híhűséget illeti, a lelkesedését: sokan tanulhatnának tőle a nagyok közül!

„Világosság felé”

Hítvédelmi füzetek. A katolikus tudás hosszabb lélegzetű kötetei mellett szükség van rövidebb, könnyebben beszerezhető s tömeges terjesztésre is alkalmas hitvédelmi füzetekre. Ez a „Világosság felé” című füzet-sorozat célja.

Eddig nyolc füzet jelent meg, még pedig:

1. Bangha: Örök remények — — — — — 5 lei
2. Martinovich: Atheista-e a modern tudomány? — — — — — 5 lei
3. Bangha: Az ész tanúsága Isten mellett 5 lei
4. Bangha: Világrend és Isten — — — — — 5 lei
5. Hajós: Az élet eredete és az Isten — 5 lei
6. Fischer-Colbrie: A modern filozófia
7. Bangha: Krisztus és az Egyház — 5 lei
8. Vécsey: Elmaradtak-e a katolikus népek? — — — — — 5 lei

és portó.

„ERDÉLYI LAPOK” KÖNYVOSZTÁLYA.

A Tökéletesség Tükre Speculum Perfectionis

Latín eredetiből fordította:

Balanyi György

kegyesrendi tanár.

Ara tűzve 120 lei és portó.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Olaszország is megmen- támadási szerződést köt Szovjetországgal

Rómából jelentik: A lapok feltűnő helyen közlik azt a hírt, hogy Mussolini kedden hosszasan tanácskozott Tevfik Rüsdi bejjel, az olasz—török viszonyról. Utána a Moszkvából most érkezett Szovjet-nagykövetet fogadta, akivel szintén huzamosabb ideig tanácskozott. Jól informált körök úgy tudják, hogy szó lehet az olasz—oroszmegnemtámadási szerződésről.

Negulescu tart. tábornok feljelentette az ügyészségen Nagyvárad tanácsát

Nagyváradon a Szilágyi Dezső utcán azt a földszintes házat, amelyben Szilágyi Dezső született, évekkal ezelőtt valamelyik interimár bizottság odaadta egy Stefanescuné nevű tanárnőnek, aki ott magániskolát és tehenészetet tart fenn. A város tanácsa évek óta próbálja visszavenni az épületet, mert árvaháznak akarja felhasználni, fel is mondott több ízben, de Stefanescuné nem vette tudomásul.

A tanács már a minisztériumhoz fordult a lakás felszabadítása végett, de hiába, még választ sem kapott.

A városi állandó választmány szerdai ülésén dr. Egrý Gergely polgármester a tanácsosok nagy meglepetésére és élénk derűtségének közepette bejelentette, hogy *Negulescu Atanáz tart. tábornok, úgyis mint iskolaszéki elnök és ügyis, mint ügyvéd feljelentést adott ba a városi tanács ellen, mert tudomására jutott, hogy a város kilakoltatási eljárást „szándékozik” indítani Stefanescuné ellen.*

A szenzációs bejelentés után élénk „jogi” vita indult meg. Hamarosan a „zöldasztalra” került a Csemegi-féle büntető kódex, meg az okiráltságbeli büntető törvénykönyv is. Kereste mindenki azt a prafakrafust, amely a „szándékol” kilakoltatási eljárást, vagy csak az előre megfontolt szándék nélkül való, bármilyen igénybevételét a bírósági jogsegélynek büntetné, vétségé, avagy csak kihágássá minősítené. Bár a tanács tagjai között legalább öt jónévi ügyvéd van, nem sikerült megállapítani semmiféle „kriminalitást”.

Igy állván a helyzet, az állandó választmány eltökélte, hogy ennek a már különben is túlnagyra nőtt tengeri kigyónak erélyes kezzel levágja a fejét. Egyhangú határozatot hozott tehát, amelyben utasította a városi tisztifőügyészt, hogy Stefanescuné ellen haladéktalanul indítsa meg az illetékes bíróság előtt a kilakoltatási eljárást.

Most pedig mindenki, különösen a város jogászközönsége élénk érdeklődéssel tekint a fejlemények elé: talál-e büncselekményt az ügyészség a város kilakoltatást célzó eljárásában? Alig hisszük.

Otszörös halálos ítélet Oroszországban

Moszkvából jelentik: A törvényszék 12 vádlott felett ítélkezett, akik ellen a közéletmezés terén szándékosan elkövetett büncselekmény címén emeltek vádat. Eszerint a vádlottak az élelmiszerekbe üveget, hajszálakat, drótokat, kötőrmeléseket keverték.

A vádlottak közül ötöt halálra, a többi kettőt és fél, sőt nyolcévig terjedő börtönre ítélte a törvényszék. Az állítólagos bünszervezet vezetője *Oskin* volt cári tiszt volt.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 fél, London 17.13 fél, Newyork 367, Brüsszel 72.02 fél, Milánó 27.45 fél, Madrid 43.10, Amszterdam 208.30, Berlin 123.20, Bécs hivatalos 72.75, magánforgalomban 58, Prága 15.27 fél, Varsó 57.75, Belgrád 700, Bukarest 308.

Székhüdesések, Csúzosok,

Arterioeklerotikusak

21 nagy kitüntetés

Hia egy háromszoros nagyságu üveget vesz, 25 % -al olcsóbban vásárol, mintha négy rendes nagyságu üveget vesz.

URODONAL

a húgysav legerősebb oldószere,

fog benneteket megmenteni!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Egyházpolitikai béke Németországban

A birodalmi konkordátum a katolikus népoktatás teljes szabadságát biztosítja. Az evangélikus egyház kimondotta a birodalmi egységes szervezkedést

(Berlin.) Az egész birodalomra kiterjedő konkordátum tartalmát a végleges aláírások kicserélése után fogják közölni. Eddig tudva-leveően csak a szövegegyeztető előzetes aláírás (a parafálás) történt meg, s a véglegesen jóváhagyó aláírások két-három hét alatt várhatók.

Beavatott helyen a konkordátumról azt mondják, hogy annak az útján a tényleges német állam és a tényleges katolikus egyház egyeztek meg, s nem a nemzeti szociálmus és a katolicizmus. Az egyezmény egyik oldala az, hogy a katolikus papság és a katolikus szervezetek teljesen visszavonulnak a politikától, viszont az állam a katolikus oktatás és népjóléti szervezkedés szabadságát teljesen biztosítja. Az egyezmény ilyen tartalmának a kidolgozásában nagy szerepet vitt a volt centumpárt, s annak egykori vezére, Kaas prelátus. Aztán mintegy a konkordátum ilyen értelmű megkötésének az ára volt az, hogy a centumpárt maga mondotta ki feloszlását. A konkordátum ugyanis a katolikus hitbéli és társadalmi élet egész területére a lényeges védelmet biztosította. A centumpárt feloszlása és a konkordátum közötti ezt az összefüggést a *Daily Telegraph* is külön kiemeli.

A *Corriere della Sera* vatikáni tudósítója közli, hogy mindkét részről nagy melegegesséssel nyilatkoznak a konkordátum felől.

Ugy Hindenburg elnök, mint Hitler kancellár külön távirattal üdvözölték Papen kancellárt a konkordátum körüli sikeréért.

Berlinből jelentik: Az evangélikus egyház-

alkotmány szerinti központi tanács keddi ülésén kimondotta, hogy az összes németországi evangélikus egyházkerületek birodalmi egységbe szervezkednek. *Frick* dr birodalmi belügyminiszter bejelentette, hogy a kormány még e hét folyamán birodalmi törvénnyel, jogilag is el fogja ismerni az új egyházalkotmányt.

Ugyancsak berlini jelentés szerint a birodalmi belügyminiszter rendeletileg tiltotta, hogy a jövőben az ujszülötteknek Hitler, vagy Hitleriana keresztnevet adjanak.

Egy harmadik berlini távirat arról számol be, hogy Agost-Vilmos herceget, a volt trónörökös negyedik fiát, aki a horogkeresztes mozgalomban nagy szerepet játszik, — dandárparancsnokká léptették elő.

BROU S. J.

Barat Szent Maudolna Zsófia

Munkás-imaélet

A gyakorlati imaélet útmutatója. — A Szent Szív zárda alapítónőjének életét dolgozza fel ezen kis könyv. A szeméző és eszelekvő élet szerencsés egyesítését találjuk ebben az életrajzban. Ára 100 L.

Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályánál.

Zsufolásig megtelt a mozi...

Temesvár. Saját tud. Zsufolásig megtelt a mozi. Kivételesen még pót-székeket kellett beállítani. Zsufolásig telt meg, hogyne, hiszen valami vig „K. u. K.” históriát adtak s a közönség valóban kitünően mulatott. Kacagott, felvidult s amikor a csatakos estén elvonult a tömeg, hazafelé, akkor látszott csak igazán, mennyien voltak! És hazafelé is mindenütt kacagás, meg vígan mesélte egyik a másiknak, hogyhát mi is tetszett neki leginkább. Meg ez is tetszett, meg az is...

... És egyszerre, a csatakos éjszakán, a hazavonuló tömeggel szemközt: egy csoport ember. Ki is kellett térnie ennek, a vidám serege előtt. Némán elvonuló csoport jött szembe a kacagók tömegével és aki együttjártam a kacagókkal: megálltam. A hallgatólag csoportot — rendőr vezette. Valami vastag könyv volt a hóna alatt, mögötte meg bandukoltak, lassan, fejlehorgaszva ketten, hárman, tizen, huszan. Leginkább fiatal, tagbaszakadt emberek — rongyosak. S a némák menetét ugyancsak rendőr jejezte be.

Razzia! Razzia volt azon az estén, amikor a nagy, városi mozi zsufolásig megtöltötte a vidám közönség s a razzian elfogtak kettőt, hármat, tizet, huszat: olyat, akinek még lakása sincsen s akiket úgy zavartak fel oduikból, buvóhelyeikről. Hidak alatt, bokrok tövében, parki padokon, vagy a periferián valahol, egy szénakazalban „laktak” ezek a fiatal, tagbaszakadt alakok. És miért „laktak” ott, miért nincsen rendes lakásuk? Mert munkájuk sincsen! Tudok mindent! Akárhányan becsületes mesterséget tanultak, de hogyha nem hagyják dolgozni őket! És ha nincs munka, nincsen kenyér sem. Nincsen semmi. Tudok mindent: Annak a húsz embernek az összvagyonát, amikor megmódozták őket, nem tett ki tán három lejt sem! Tudok mindent: elégszer láttam az éjjelét és azt is tudom, hogy tényleg semmijük, de semmijük nincsen. Az elhanyagolt külső elhanyagolt bensőt takar. Ezek a szegény emberek, ha már a külsőségeket illetően kivételköttek az emberiből, odabelül már régen megtették. Tudok mindent: üldözött vadak csak, agyongyötörtek és agyonhajsztak, akiknek még csak a látóhatáron sem szabad megjelenniük a maqok rongyaiban: a legelső rendőr, aki utjukba akad „lecsipi” őket. Agyonhajsztak a végletekig és ha az üldözött vadnak megadatott, hogy — legalább — védekezék, amikor a nyomában vannak, ezeknek még ez sem lehetséges. Lehet-e egy rongyos, lakás nélküli, kenyértelen nincstelenség védekeznie gumibot, revolver vagy végeredmény-

ben a hadbírósg elől? Vagy minnek is védekezék ezek elől?

Szelmalomban volna! Hiszen úgy hozzátartozik a nincstelenséghez, a buvóhelyhez, ehhez az ő egész „életüköz” a razzia, a rendőr és miegyéb.

... Sötét rejtekekből ráncigálnak ki vadak módjára élő embereket a razziaik, ugyanakkor, amikor tulsufoltak a mozik, hogy még pót-székeket állítanak be — és ugyanakkor, amit az a szegény elrazziázott ember nem is tud, valahol, egy elkelő klubban súlyos kártyacsaták dülnek.

Nincsen ez, sehogyan sincs rendben... És egyszerre el is feledtem a „K. u. K.” darab minden mulatságos jelenetét: még mindig azon az utcasarkon állok. Pedig a vig tömeg már régen elvonult. Borzasztóan röstelkedtem. Hogy tudniillik az a szegény, két-három-tíz-húsz rongyos ember, az a szomorú, néma menet mindennek tetejébe még — olyan szemléstve, olyan illedelmesen, olyan szegénylősen tért ki a vidámak, a kacagók tömege elől...

... Vajjon rajtuk-e a sor, hogy szegénykezzenek?

Nem! És én állok itt az utcasarkon és én

A katolikus tanítónők nevelésügyi és társadalomtudományi tanfolyama

Újabb részletezés a munkarendről

Amint már jelentettük, július 11-ikétől kezdve a Katolikus Nőszövetség rendezésében nagyjelentőségű tanfolyama van Nagyváradon: katolikus tanítónőknek. Az érdeklődők további tájékoztatására az alábbiakban közöljük a tanfolyam további napjainak a részletes munkarendjét.

Július 13-án d. e. 9—10-ig: pedagógia, 10—11-ig: lélektan, 11—12-ig: mintatanítás. Délután 4—5: előadóképző tanítás, 5—6: mintatanítás megbeszélése.

Július 14-én d. e. 9—10-ig: lélektan, 10—11: mintatanítás, 11—12: mintatanítás megbeszélése. D. u. 4—5: előadóképző tanítás, 5—6: énekóra.

Július 15-én d. e. 9—10-ig: lélektan, 10—11: mintatanítás, 11—12: mintatanítás megbeszélése. D. u. 4—5: előadóképző tanítás, 5—6: énekóra.

Július 16-án d. e. 11 órakor a leányegyesületek közgyűlése az Orsolya-zárda nagytermében. D. u. 4—6: leányegyesületi mintadélután. A pedagógiai előadásokat dr. György Lajos, a lélektanórát és előadóképző tanítást központi előadó, a mintatanításokat Györgyné Györgyössy Hermin tartja.

Július 17-én d. e. 9—10-ig: A Szovjet istenellenes propagandája és a mi munkánk. Előadója: dr. Baráth Béla. 10—11-ig: szociológia, 11—12-ig: a leányegyesületek szervezése. Központi előadó. D. u. 4—5: szövetkezeti mozgalom. Dr. Petrovay Tibor, 5—6: leányegyesületi mintafoglalkozás. Központi előadó.

Július 18-án d. e. 9—10: A Szovjet istenellenes propagandája és a mi munkánk. Dr. Baráth Béla, 10—11: szociológia. Központi előadó. 11—12: szövetkezeti mozgalom. Dr. Petrovay Tibor, D. u. 4—5: Összedolgozás a központi és a többi egyesületekkel, 5—6: leányok foglalkoztatása. Központi előadók.

Július 19-én d. e. 9—10: A Szovjet istenellenes propagandája. Dr. Baráth Béla, 10—11: szociológia. Központi előadó. 11—12: Szövetkezeti mozgalom. Dr. Petrovay Tibor, D. u. 4—5: egyesületi jog. Ft. Sándor Imre, 5—6: Jövő évi munkaterv. Megbeszélés.

A tanfolyamot háromnapos zárt lelkipályakörlet fejezi be és utána az összes résztvevők kirándulnak a Püspök-fürdőbe.

Az előadásokat a Str. Crisan (volt Pray György utca) 2. szám alatt, a Szociális Testvérek jelöltképzőjében tartják. Érdeklődőket szívesen fogadnak a tanfolyam rendezői.

TÓTH TIHAMÉR REPREZENTANS MŰVEI:

Krisztus Király	250 lei
Tíz parancsolat I. rész	250 „
Tíz parancsolat II. rész	250 „
Hiszek egy Istenben	250 „
Hiszek Jézus Krisztusban	250 „

Az öt könyv együttes megrendelése esetén porto nincs.

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

szegénykezem az egész vidám, kacagó tömeg — nem is — az egész emberi társadalom helyett!

Ha csak legalább segítenék vele azon a két-három-tíz-húsz — és sokszor és ki tudja hány-szor húsz és száz — buvóhelyen rejtőző, üldözött vadként razziaik prédájára kitétt, emberi sorsához nem méltó kegyetlen rettenetben tengődő — emberen.

Hiszen ez az! Emberek vagyunk, de emberek ők is.

„Egy Atyának vagyunk a gyermekei.”

Mikor fogjuk ezt megérteni? B. B.

Meghalt Matuska felesége

Bécsből jelentik: Matuska Szilveszternek, a biatorbágyi vasuti merénylőnek a felesége kedden délután a bécsi Ferenc József kórházban meghalt. A fiatalasszonynak már régebb idő óta tüdőtuberkulózisa volt s most, hogy férje fogvatartása óta anyagi helyzetük teljesen összeomlott, nem tudta magát gyógykezeltetni. A kórházban mindenki nagy sajnálattal volt a szerencsétlen asszony iránt, aki folyton gyermeke arcképét csókolgatta utolsó napjaiban. A halál közvetlen okaként gennyes tüdőgyulladást állapítottak meg. A halált sietette az, hogy férjét Magyarországra szállították, mindennap olvasta a magyarországi lapokat. Azt hitte, hogy férjét felakasztják Pesten.

Matuskáné halála legsúlyosabban érinti 13 éves Gabriella nevű kislányát aki most végezte el a liceum harmadik osztályát s aki most szülők és támasz nélkül maradt. A kislány helyzetét súlyosítja az a körülmény, hogy nincs állampolgársága. A gyermek ugyanis a régi Magyarországnak jelenleg Jugoszláviához tartozó részén született s szülei sem a magyar, sem a jugoszláv, sem az osztrák állampolgárságot nem szerezték meg számára.

Mint Budapestről jelentik, Matuska kedden nagyon különösen viselkedett. Igen ideges és izgatott volt, feltűnő sokat kérdezősködött felesége hogyan léte felől és a feleségének halála pillanatában papot kért, meggyónt, mintha csak megérezte volna a haláleset bekövetkeztét.

Matuska tegnap a biatorbágyi merényletet adta jegyzőkönyvre. Bevallotta, hogy bizonyos távolságról szemlélte pokoli művének hatását s a robbanás után a romokhoz szaladt és mint egyik utas szerepelt a romok között.

MEGJELENT!

Dr. LENGYEL ZSIGMOND ügyvéd szerkesztésében az 1933. évi új **Bérlési törvény** ismertetése román és magyar szöveggel és magyarázatokkal. **Ara 10 lei**, továbbá a „**Bérlési törvények kodexe**”

kiegészített II. kiadása, vagyis az összes hatályban levő kivételes bérlési jogszabályok csoportosított és összefüggő ismertetése, pótolva az új bérlési törvény szövegével, fordításával és magyarázatával. **Ara 20 lei**. Vidéki megrendelőknek a pénz előzetes beküldése esetén 25 lei portóval együtt. **Kapható az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában.**

MEGJELENT
MÉCS
LÁSZLÓ
LEGYEN VILÁGOSSÁG

Az országos hírű költő remekműveiről új kiadás.
Ara füzve: 108 Lei.
Kötve: 168 L és portó.

MÉCS LÁSZLÓ
Üveglegenda
Ara: füzve 120 Lei.

MÉCS LÁSZLÓ
HAJNALI
HARANGSZÓ
Ara: füzve 130 Lei.

ATHENAEUM KIADÁS.
Kaphatók:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség:
Oradea—Nagyvárad, Str. Regele Carol II. 5
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Vasváry Pál halála

1849
július
13

A negyvennyolcas szabadságharc ifjúságának, a „márciusi ifjaknak” volt egyik vezetője Vasváry Pál. A Pilsax kávéház billiárdasztalairól hirdette a szabadságot, a Nemzeti Múzeum előtt Petőfiel együtt szavalt a Talpra Magyar! és részt vett a híres Tizenkét pont megszüöegezésében, amelynek a Hackenast nyomdából kikerült első példányait maga osztotta szét a nép között. 1848 március 16-án a megalakult közszend bizottmány tagja lett s résztvett március 18-án abban a küldöttségben, amely a petíciót vitte a kormányhoz. Április 11-én a Pestre megérkező első független miniszterium tagjait ő üdöözölte s titkári állást nyert a pénzügyminiszter mellett. Többször mint polgári futár szerepelt a horvát invázió alkalmával. 1849 elején Bihar, Szatmár és Szabolcs megyékben szabadcsapatot verbuvált s ennek a vezérévé nevezték ki. Mint őrnagy Erdélyben harcolt s a gyulai hársokban Fontinelli nevű fensikon esett el, 1849 július 13-án. Erdélyi ember volt. Itt született a szatmármegyei Nyírbársádon 1827-ben s a nagykárolyi piaristáknál kezdte tanulmányait. Idővel teljesen a történelmi tudományoknak szentelte magát s mint a történelmi magyar idők hőse halt meg — a szabadságért.

IDÓJÁRÁS. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugat felől zivataros esők várhatók, helyenként a meleg mérséklődésével.

A király Nagyszebenbe megy. Saját tud. Július 28-án Károly király Mihály nagyvajdával Nagyszebenbe jön, hogy a lovas-tisztiskola és az ujonnan alakult nagyszebeni lovasegylet akadályversenyét végignézze. Körülbelül 3 napig fog időzni Szébenben.

A kassai és szepesi püspökök kedden látogatban voltak Nagyváradon. Kedden délután 3 órakor előkelő látogatói voltak a róm. kat. püspöki rezidenciának. Délután 3 órakor megérkeztek Szatmárról és Nagyváradon pár óras pihenést tartottak *Carsky József* kassai és *Vojtassák János* szepesi róm. kat. püspökök. Első útjuk a szállodából a püspöki rezidenciába vezetett, ahol a csehszlovákiai egyházfejedelemeket *Glac Mihály* pápai kamarás, püspökségi irodaigazgató és *Follmann Géza* teológiai tanár fogadták, sajnálattal közölve, hogy *Fiedler István* megyéspüspök nem tartózkodik a városban. Az előkelő vendégek megtekintették a székesegyházat, a rezidenciát és a várost, majd pedig tovább utaztak Kolozsváron át Gyulafehérvárra. A két egyházfejedelem útjának végcélja Róma, ahová azért utaznak, hogy a minden püspök számára öt évenként kötelező, u. n. „ad limina apostolorum” látogatás alkalmával kihallgatáson jelenjenek meg a pápánál.

Serlegavatás Gyergyószentmiklóson. Az Ipartestület Dalköre avatta fel 40 éves jubileuma alkalmával a Szászrégeni Magyar Polgári Dalkör által ajándékozott szép emlékszerlegét. A jubileumi dal ritmikus dallama és hatásos előadása után *Vákár József* elnök vállalta a serlegavatás jelentőségét. Gyönyörű gondolatokkal telített tartalmas beszédében hálálva emlékezett meg az adományozó szászrégeni testvéregyesületről és a dalegylet díszelnökéről: *E. Deér Kálmánról*, továbbá *Stengel Károly* ipartestületi elnökről, akik a serleg tartalmát megízlelvén, átadták *Balint Akos* karagnagynak, hogy ő is hasonlóképpen cselekedjen, részeltesse a működőtagokat is az emlékszerleg nektárából. Végül egy népdalegyveleg precíz elnéklése után a baráti társasvacsora következett.

A Tisza áttörte a gátat és kilence községet elborított

— Negyven kilométer körzetben tenger az egész vidék —

Budapestről jelentik: A csehországi áradások következtében a Tisza Magyarországon is erősen felduzzadt, Uszka és Tiszabecs között felszakította a gátat s hatalmas tavat alakított. Kilence községet teljesen elborított a medrétől kilépett

folyam, csak a házak s a fák koronái emelkednek ki a hatalmas vízből. Negyven kilométeres területen nincs sem országút, sem vasút. A lakosságot éhínség fenyegeti. A férfiak éhségtől elgyötörtén dolgoznak éjjel-nappal a védő-gátak építésén.

A Katolikus Népszövetség országos választmányának ülése. Kolozsvár. Saját tud. Kedden délelben folyt le Kolozsváron a Katolikus Népszövetség országos választmányának ülése dr. *Betegh Miklós* v. b. t. t. elnökele alatt. Jelen voltak: Gróf *Mailáth Gusztáv* erdélyi püspök, dr. *Gyárfás Elemér* szenátor, *Inczedy-Jocksmán Ödön*, dr. *Balázs András*, az egyházmegyei tanács referense, dr. *Visegrády Lajos* piarista rendfőnök, dr. *Sulyok István* képviselő, *Sándor Béla* vezérigazgató, dr. *Bitai Árpád*, *Sándor Imre* népszövetségi igazgató és *Disida Aladár*. Dr. *Cziffra Kálmán* kimentette távollétét. A folyó ügyeken kívül megállapították a szeptember első napjaiban Gyergyószentmiklóson tartandó katolikus nagygyűlés programját. Szerdán délelött megkezdtek az Erdélyi Katolikus Egyháztanács igazgatósági gyűlését gróf *Mailáth Gusztáv* Károly püspök elnöksége alatt.

Bécsi gyermekek nyaralnak a Bán-ságban. Temesvár. Saját tud. Már több éve szokásban van, hogy bécsi gyermekek nagyobb csoportja nyaral a Bán-ságban. A gyermekeket Temesváron és a vidéken helyezik el egyes családoknál. A nyaraltatási akció ezidén is megindult. Szerdán százötven bécsi gyermek érkezik Temesvárra.

Magyar tanítóképzőintézet Belgrádban. Belgrádból jelentik: A közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében szeptemberben Belgrádban magyar tanítóképző nyílik. Az iskolában az irodalmat, történelmet és földrajzot szerbiül, a többi tárgyat magyarul adják elő. Az elbocsátott tanítóképzőintézeti tanárokat reaktíválják.

Rossz bízint küldtek Balbó repülő-rajának. Reykjavikból jelentik: Balbó repülőrajával kedden délután utnak akart indulni Labrador felé, ahová eddig a kedvezőtlen időjárás miatt nem startolhatott. Az indulás azonban nem sikerült. A gépek nem tudtak felemelkedni a vízről s a legénység kénytelen volt kiszállani. Kiderült, hogy az ott felvett benzín minősége okozta a kísérlet eredménytelenségét. A kopenhágai benzinszállítók hangoztatják jóhiszeműségüket.

Felmentette a törvényszék dr. Hadházy Kálmán szalontai ügyvédet a dr. Ormayn által indított sikkasztási perben. Elhangzott az első ítélet az eszterdők óta folyó s a magyar társadalomra nézve kínos perben, amelyet dr. Ormay Lajos szalontai ügyvéd felesége indított dr. Hadházy Kálmán nagyszalontai ügyvéd ellen sikkasztás címén. Dr. Hadházy évtizedek óta ügyvédje volt Ormay-nak és ügyvédi költségek felett keletkezett az összetűzés. A váradi törvényszék dr. *Hoványi-Pop-Sulutiu* tanácsa zárt tárgyaláson hetek óta tárgyalja a pert és szerdán délelött hirdetett ítéletet. A törvényszék a sikkasztás alapját szolgáló bűncselekmény bebizonyításának hiányában dr. Hadházy Kálmánt a vád- és következményei alól felmentette. Az ügyész fellebbezett.

Nagy összeesküvés Japánban. Tokióból jelentik: A rendőrség veszedelmes és messze szétágazó politikai összeesküvést leplezett le. A letartóztatottak a miniszterelnököt, a hadügyminisztert s több japán vezetőpolitikust akartak meggyilkolni. A minisztériumokat és az angol nagykövetséget szigorú katonai őrizet veszi körül.

Balbóék elrepültek Labrador felé. Reykjavikból jelentik szerdán déli 2 órakor: Balbo vezetésével a 24 olasz repülőgép szerdán hajnalban hat órakor elindult Labrador felé. Cél: 1500 tengeri mérföld a labradori Cartwircktig.

151 és fél kilométeres sebességgel halad óránként a világ leggyorsabb villamosvonata. Berlinből jelentik: A német birodalmi vasut szakértő képviselői előtt most mutatták be az AEG által szállított legújabb villamosgyorsvonati mozdonyt. A mozdonyhoz hét vasuti kocsi csatoltak és ez a vonat a 62 kilométeres távolságot München és Augsburg között 36, az Augsburg és Ulm közötti 86 kilométeres vonalat 51 és az Ulm és Stuttgart közötti 92 kilométeres távolságot 59 perc alatt futotta be. Ilyformán az új villamosmozdony a München és Stuttgart közötti távolságot 146 perc alatt tette meg. A villamosvonat utközben 151 és fél kilométeres óránkénti sebességre is felfutott és ez eddig a legnagyobb sebesség, amit ilyen súlyos vonattal elértek. Szinte fantasztikusan hat az a tény, hogy az új mozdony megindulása után két és fél perc múlva már 110 kilométeres gyorsasággal haladt. Az AEG 9 ilyen gyorsjáratu mozdonyt szállít a német államvasutaknak.

Militarizálják a kollektív parasztagaságokat Oroszországban. Moszkvából jelentik: A kormány rendelkezése értelmében militarizálják a kollektív parasztagaságokat. Az átalakítás költségeit az orosz állam fizeti. Az átszervezés kapcsán sajátlagos szervezőket és tanítókat alkalmaznak az említett gazdaságokban. A parasztkollektívek katonai jellegűvé való átalakítását a leggyorsabb ütemben hajtják végre.

Veszedelmesen terjed Bihar megyében a pellagra. Bihar megye állandó választmánya dr. *Popovici Péter* prefektus elnökele alatt tartott legutóbbi ülésén *Gavra Sándor* főmérnök előterjesztése alapján elhatározta, hogy a les—tenke—béli útvonalon négy és félmillió lei költséggel újraépítik a Köröshidat. A munkálatokat közelebbről meg is kezdik. A megye egészségügyi hivatala kimutatást közölt, amelyből kitűnik, hogy Bihar megyében a rossz táplálkozás miatt veszedelmesen terjed a pellagra. Vaskóhn 4, Szombatságon 2, Csékén 4, Ökrösön 2 újabb megbetegedés történt az utóbbi időben, míg Szombatságon 1, Brátkán 3 és Ökrösön 2 pellagrás beteg már régebbi idő óta van. Jelenleg tehát tizenhét pellagrás betegről tudnak a megyében. Az állandó választmány tanulmányozta az egészségügyi bizottság jelentését, rendkívüli segélyt szavazott meg a veszedelmesen terjedő betegség elhárítására, egyben figyelmezteti a megye lakosságát, hogy bárhol hasonló megbetegedésről tudnak, saját érdekükben azonnal tegyenek jelentést.

TRIKÁL JÓZSEF

AZ ÚJ EMBER

NOVA CREATURA

Ara füzve 150 lei.

Kapható:
az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

Oltárokat, szobrokat

és mindennemű templomi berendezéseket

tervez és készít:

Szánthó László

oltárépítő

Temesvár, Király utca 11.

Uj doktor. Vicsay Lászlót a strasbourgi egyetemen közgazdasági és politikai doktorrá avatták.

Másfélmillió kárpótlás helyett — egy lei nyugdíjmelés. Nagybánya. Saját tud. Millán János farkasasói jegyzői tévedésből agyonlőtték s kirabolták. A vizsgálat a jegyző ártatlanságát bizonyította be, mire hősi halottak nyilvánították. Özvegye pert indított az állam ellen az elrablott értékek miatt. A több, mint egy évtizeden át húzódo pert az özvegy minden fórumon megnyerte, míg most a Semmitőszék az állam javára döntött s a másfélmillió lejes keresetet elutasította. Kárpótlásul azonban az özvegynek, mint hősi halott özvegyének, nyugdíját július elsejétől — egy lejjel felemelték.

Velencében két hadihajót leszakított horgonyáról a vihar. Hétfőre virradó éjjel Velencében olyan heves vihar tört ki, hogy a hatalmas hullámverés két angol hadihajót leszakított horgonyáról. A vihar ezután a nyílt tengerre hajította ki a hajókat. A II. 84 torpedórombolót a vihar az öböl közepéig verte ki, míg a Resource nevű géphajót többször megforgatta önmaga körül. A kikötőparancsnokság azonnal kiküldött egy olasz vontatógőzöst, amelynek sikerült a két angol hajót sértetlen állapotban bevontatni a kikötőbe.

Uj rákszerűt fedeztek fel az angol tudósok. Az angol rákkutató társaság hétfői ülésén, amelyen György herceg elnökölt, szenzációs bejelentés történt. Több orvos közölte, hogy egy új rákgyógyító szerummal folytattak eredményes kísérletet. A szerum kipróbálásához huszonöt rákbeteg önként jelentkezett és több betegnél már az első szerumkezelések után a gyógyulás látható jelei mutatkoztak.

Ismét kevesebb van egy szép bányászszokással. Nagybánya. Saját tud. Ősídők-től fogva tradicionálissá vált a bányanévnepok megtartása, amit évszázadokon keresztül nagy ünnepekkel ült meg a Bányavidék aprajagyja. A névnepot követő szombaton este felkészítették, kivilágították a bánya bejáratát, élőképek mutatták be a bányász földalatti életét, seb. Másnap zenés menetben a templomba vonultak a kettős aranykalapáccsal, amellyel urfelmutatáskor csengetés helyett kétszer-háromat koppantottak. Bányászok templomi éneke zengett a nép ajkán. Békeidőkben a bánya szájánál mutatták be a szent misét. Délben a kincstár bort osztott ki munkásai között. A bányanévnepok olyan szépek voltak, hogy messzi vidékről sokan jöttek fel ez alkalommal Nagybanára. A kincstár takarékoskodása azonban most már véglegesen eltörölte a bányanévnepot, csak a katolikus templomban elevenítették fel a szép bányász-szenténekeket. A kincstár azonban csak itt zsongoriskodik, mert egy-egy kuglizó megnyitását különben a réginel nagyobb fényvel szokták megünnepelni. Természetesen a bányászok kizárásával.

TANQUEREY - CZUMBEL

A TÖKÉLETES ELET ASZKÉTIKA ES MISZTIKA

Ara egészvoaszonkötésben
200 Lei.

Kapható az „Erdélyi Lapok”
könyvosztályánál.

Bombát helyeztek a bécsi vonat elé. Bécsből jelentik: Mödlingnél a vasuti vonaton a pályáról két darab, egyenként egy kiló ammóniattal töltött konzervdobozt talált, amelyek gyújtószinórral voltak felszerelve. A pályáról a dobozokat a vonat indulása előtt vette észre s ezzel felmérhetetlen szerencsétlenséget akadályozott meg, annál is inkább, mert ezen a vonalon a töltés 10 méter magas. Bécsben a rendőrség elfogott két fiatalembert, akik a nemzeti szociálista rohamosztaghoz tartoznak. Bevallották, hogy tizenhatan — mindenre elszánt fiatal emberek — elhatározták, hogy Bécs egyik külvárosában megtámadnak egy rendőrszolgálatot, elveszik ruhájukat és fegyverüket s ilyenformán rendőrnéket öltözve, felfegyverkezve elfoglalják a józsefvárosi rendőrhivatalt.

A nagyváradi „Szent Vince” fiúinternátus az 1933—34. iskolai évre az elemi és középiskolai növendékek jelentkezését már most elfogadja. Első gimnázista magántanulókat is elfogad bentlakásra vagy bejárásra. Kiváratra tájékoztatót küldünk. Cim: Oradea, Str. Nogall 3 sz.

Ámokfutó rémtette. Londonból jelentik: Szumatra szigetén egy ámokfutó egy lakodalmas menetben megölt 12 embert s másik tizenkettőt megsebesített. A tömeg elfogta és a szerencsétlen elmebeteg embert kivégezte.

Aktuális rigmusok

Főigéc lesz — nem hiába

Neoe fele Sohn —

Leszerelő turnéra megy,

Irkák, Henderson

Végeladni árlejtéssel,

Centi lesz a rőf

És a vége, mint a többi:

Nemzetközi blöff...!

A napot is szemérmessé

Tette már ez ájer,

Hetek óta éjjel, nappal

Arcán felhőslájer.

Cukor helyett nyári hóval

Hintjük be a málnát

S patakjégből van a fagyalt

A kánikuláját...!

(E A.)

Égész családot mart meg a veszett házi nyul. Különös eset történt a minap egy Lille melletti faluban. Az egyik falusi asszony házi nyulát vásárolt a piacon, amelyet ebédre akart elkészíteni. Amikor hozzá akart látni a házi nyul leolésához, az állat hirtelen az asszony arcába ugrott és több helyen megharapta. Az asszonynak férje, fia és két leánya sietett segítségére, de a megvadult állat azokat is össze-vissza marta. Csak nagynehezen sikerült a megvadult házi nyulát bezárni egy tyuk-kecskébe. Amikor később utánanézték, hogy mit csinál a nyul, csodálkozva látták, hogy az állat több tyukot és kacsát megölt és maga is dögölgően hever áldozatai mellett. Elhivaták az állatorvost, aki nagy megdöbbenésükre megállapította, hogy a házi nyul veszett volt és ezért dühöngött. Az egész családot beszállították a kórházba.

* Amikor száz idegen szem vizsgálja, pl. tánc közben és színházban, akkor frizurájának sok bírálóga tekintet kell kibírnia. Azért gondoljon idejében arra, hogy haját a „Fekete-fejű” Shampoo-nal ápolja.

Hogyan készült a Magyar Párt egyik genfi panaszára a cáfolat? Ilyen című tegnapi cikkünkben félreértésre alkalmas, illetve értelemzavaró sajtóhibák vannak. Egyik az első hasáb negyedik bekezdése harmadik sorában, hol az „öntudatlanságuk hiánya” kifejezés helyett helyesen „öntudatoságuk hiánya” olvasandó. Másik sajtóhiba a harmadik hasáb utolsóelötti bekezdése kilencedik sorában van, ahol a „társadalomszerkesztő” szó helyett „társadalomszerkesztő” szavat kell olvasni.

A szilágysomlyói római katolikus tan- és nevelőintézet 4 osztályú elemi iskolát és négyosztályú leánygimnáziumot foglal magában. Internátussal ven egybekapcsolva, a kitűnő levegőjű Magura tövében. Jelentkezni lehet augusztus 15-ig. Igazgatóság.

* Majdnem az összes betegségek és fájdalmak a higiena be nem tartásából erednek. A modern higiena a naponkénti reggeli és esti megmosakodásból áll. De amíg a meleg víznek izgató (ingerlő) hatása van, az a víz, amelyben a Gyraldose készítmény van feloldva, fertőtlenítő és csillapító hatással bír. A Gyraldosenak tehát egy házból sem szabad hiányoznia.

Szinészek Gyergyószentmiklóson. Saját tud. Fehér Imre jólszervezett szintársulata hétfőn Gyergyószentmiklósról érkezett egy párnapos szereplésre. A közönség körében nagy az érdeklődés az ismert szintársulat iránt. Dacára a nehéz helyzetnek, remélhető, hogy a szintén nagyon nehéz sorsban levő szintársulat Gyergyószentmiklósról kellemes emlékekkel fog távozni.

A marosvásárhelyi ujságírók nyilatkozata. Marosvásárhely. Saját tud. Mint erdélyszerte nem egy helyen, Marosvásárhelyen is indult egy ujság nemrégiben, amely sárral dobálja a magyar közélet notabilitásait. Ezek ellen meddő minden küzdelem, megindulásuk célja, oka nyilvánvaló. Rövidesen elfogy az a pénz, amely megindította őket, a közönség undorral dobja el magától, aztán — mint a tapasztalat mutatja, — elnyeli őket az a fertő, amely kitermelte. A marosvásárhelyi magyar ujságírók azonban az ujságírói tisztesség megvédése és saját reputációjuk érdekében szükségesnek látták a közönség felvilágosítása és az ujságírói tisztesség megvédése érdekében a következő határozatuk közzétételét:

Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Ujságírószervezet marosvásárhelyi csoportja a július hó 5. napján megtartott ülésén mebotránkozással állapította meg, hogy napról-napra szaporodnak azok a destruktív lapok, amelyeknek sem erkölcsi alapjuk, sem komoly irányuk és célkitűzésük nincs. Ezek a lapok gunyt üznek a nemzeti, faji- és vallási-érzésekből, megtámadják és hazug rágalomokkal igyekeznek bepuszkolni a közélet legönztlembb és legintaktabb férfait, behatolnak a családok és egyének legbensőbb magánügyeibe, elferdített közleményekkel durva gyanúsításnak tesznek ki tisztességes nőket s pornografikus és alacsony intelligenciájú társadalmi rétegeket izgató cikkeikkel, mebotránkozató hangú plakátokon naponként úgy reklamirozzák, hogy azok nemcsak a serdülő gyermekek erkölcsi fejlődését károsan befolyásolják, de minden jóérzésű embert mebotránkoztatnak. Ezeket a — tulnyomó többségükben — zsarolásra indított lapoknak fő- és felelős „szerkesztői”-kép oly egyének szerepelnek, akiknek az ujságíráshoz semmi közük. A legkétesebb foglalkozás mellől, minden eszmény, nemesebb gondolat és erkölcsi alap nélkül menekülnek szerencsét próbálni a lapszerkesztéshez. Mindezek megállapítása után a marosvásárhelyi csoport felkéri az országos szervezet vezetőségét arra, hogy — tegyen sürgős lépéseket minden illetékes tényező bevonásával a sajtó erkölcsi színvonalának megvédésére és arra, hogy az új lapengedélyek kiadásánál — a sajtószabadság megvédésével — a szervezet által megkivánt erkölcsi garanciák betartassanak. Az Ujságírószervezet megtiltja egyidejűleg tagjainak az olyan lapok támogatását és az azokban való közreműködését, amelyeknek felelős szerkesztője nem szervezeti tag. Végül az Ujságírószervezet központja által megkeresi a Lapkiadók Szindikátusát, hogy hasson oda, hogy a lapárúsítókra, tözsdékbe csak akkor adjanak laptermékeikből, amennyiben az illető a szervezet által megnevezendő szennylapokat nem árusítja.

Keresztény műveltség könyvtára:

BANGHA: A jezsuita rend és ellen-ségei. Füzve 70, kötve — — 120 lei
MÜLLER: A római index. Füzve 60, kötve — — — 95 lei
P. OLASZ S. J.: Világproblémák. Füzve 45, kötve — — — 70 lei
VÉCSEY: A legújabb kor egyház-története. Füzve 90, kötve — 130 lei
BANGHA: Jellemrajzok a kath. egyház életéből. Füzve 90, kötve 150 lei

„Erdélyi Lapok” könyvosztálya.

Az orvos levele

Asszonyom,

mint egy robbanó bomba, úgy hatott levele: Egészen másféle irányú levelet vártam, mint amit kaptam. Nem is tudom micsoda alkalomból jutott eszébe, nem is sejtem, miért veti fel éppen ezt a kérdés és nehéz kérdést: a dajka ügyét.

Szomorú és fájdalmas emlék ujul meg előttem. Egy fiatal, boldog életnek induló emberpárról, ahol éppen a dajka-ügy lett az egész esemény tengelye. A fiatal boldog anya életet adott — de ő maga életet vesztett abban a pillanatban, amikor a kis, szíve alatt hordott élet, homályos kis szemével először találkozott a kék ég fényűgára. Ottmaradt a lesújtott fiatal apa és az árva gyermek. Dajkát szeretik: s így nevelődött fel a kis gyermek. A gyermek világos, hogy azt méltatja megérdemelt figyelmére, aki őt táplálja, gondozza, ápolja. A dajka egy idegen személy, akiben hiába van meg a legteljesebb odaadás, szeretet a neveltje iránt, neki is csak idegen lesz a kicsi.

Ezt a dajkán nőtt kis emberkét láttam felnőni, megemberkedni. Örökké, olyan, kifejezéstelen, szomorú volt tekintete, pedig boldog derült és szerető szívek gyermeke volt. Ennek a szomorú képű embernek tekintete, ha reám esett, azonnal volt dajkájának kifejezéstelen, üres, sivár, szinte érzéketlen arca jutott eszembe, aki bár jó táplálta, gondozta — de mintegy beoltotta arcának ürességét, sivárságát a gyermekbe. Egy lelki befolyás ez, amelyet grammban kifejezni nem lehet, amely maradandó nyomot hagy a kis gyermek egész zseny lelkén. Az anyát, mint táplálékot nyújtó személyt a dajka pótolhatja, de azt a lelki benyomást, azt a mosolyt, azt a derűt, amit csak az édesanya érezhet — saját gyermekével szemben, azt helyettesíteni semmit sem lehet! A dajka lehet a legjobb nő és anya, de az édesanyját sohasem tud pótolni. A gyermeket erős lelki behatások tudatos sora, az első években formálja ki a későbbi egyéni tulajdonságok nagy részét. Az édesanya teje s a dajkáé lehet a leggondosabb elemzés szerint teljesen azonos és egy, de a lelki befolyás lényegesen más és — sorsdöntő.

Vannak olyan súlyos körülmények — főleg betegségek ezek — amelyek eltírtják az édesanyját gyermekének táplálásától, vagy nem képes rá, itt a dajka jogosult — mint tápláló; ennél a gyermeknél nem lesz az úr anya és gyermek között olyan mély, hogy azt nem lehetne lassan eltüntetni. Ez a gyermek megismeri azért az anyai sziv melegét, arcának édes mosolyát, jóságos derűjét. Talán rendre elhalványul benne a tápláló személy képe, de azért itt is érezhető egy különbség.

És még egyre kell felhívni figyelmét. A dajkától elválasztják, elveszik saját gyermekét — ezzel azt döntik vesztélybe, vagyis szemétté elvált elő. Micsoda különös dolog ez! Emberi nemes és helyes kötelesség az, hogy a dajka neveltjével együtt saját gyermekét is szoptassa és ügyesen vezetett tejtestoérésben gondozza. Hogy ez a családban mekkora gond és baj, azt elismerem; nehéz leírni, de könnyű elgondolni.

Sajnos és nagyon szomorú dolog, ami különösen a jobb módú, vagyonos családokban — ezt mutatja a statisztika — a bimbóhullás kisebb, mint a szegénysorsban lévőknél. Ennek éppen a jobb egészségügyi viszonyokban van az oka s nem a tökéletesebb táplálásban. Mert bizony éppen a va-

Dr SCHMIEDT BÉLA:

Ara izléses amatőr-kötésben 100 Lei és portó.

LELKET AZ ÉLETBE!

KÖNYVUJDONSÁG!

A mű terjedelme 250 oldal.

Az álmodva várt katolikus reneszánsz szélesmedrű, nagy mozgalma „lelkes embert” kíván a küzdőhomokra. Ez a könyv megrajzolja ennek a „lelkes embernek” ideálisan szép római arcát, amelyen nem a vastag nyak, sem a sasorr a lenyeg, hanem a tisztán gondolkozó homlok: . . . az imádkozó száj . . . az égrenző szem . . . az evangéliumos fül . . . és a szemekben ragyogó lélek.

gyonosság — a jó mód teremtette meg a mai kor anyáinál a „nem szoptatás” bűnös dívatját. Mert az alak, a forma és minden hiúsági, önzéses és színélküli rideg szempont előbbre való, mint a legnemesebb anyai kötelesség betöltése. A vagyonos ember dajkát vehet, a mesterséges táplálás minden költséges gondosságát nyújthatja az emberpalántának, míg ezzel szemben: a szegénysorsú anya: a megélhetési küzdelemben dolgozik a mindennapi kenyérért és ellátja gyermekét ahogy tőle telik. Munkába járó anyának hiába írja elő az orvos: 3 óránkénti szoptatást legalább is hat hónapig — azt betartani nem képes, idegenre bizza és korán mesterséges táplálásra fogja, ami a szűkös viszonyok között nem lehet az a pontos és gondos, mint azt az elmélet tanítja s a valóság megkívánja. Szociális gyökerek, amelyeknek nincs nálunk orvossága. A jobbmódú anya tudja, hogy a mesterséges táplálás veszélyeit gondossággal, pontossággal,

csökkenteni lehet — ezért szinte fölöslegesnek tartja, hogy feláldozza idejét, szépségét, megszokott passzióit.

A dajka ügyét szeretném röviden elintézni Asszonyom, pedig szinte még egy csomó mindenféle kikívánczok belőlem, de elhagyom, mert félek unalmas lesz levelem. De mégis, hogy kérdésére röviden válaszoljak — jól jegyezze meg: minden anya szoptassa maga gyermekét s ha már dajkára feltétlen szükség van: tejtestoérésben nőjön fel a saját gyermek a dajkáéval. Ezzel a mondattal zárom is levelem s ne rójjá fel hiányosságnak azt, hogy a dajka megőlasztás fontosságát és orvosi vizsgálatának nagyon is nagy jelentőségét nem érintettem, hisz ez érthető: az orvosra tartozik, az ő felelősségére megy.

Szívesen gondolkodom levelére, vagyok híve

Dr Schmidt Béla
(Marosvásárhely)

Az árvíz koldusbotra juttatta a marosmenti községek gazdáit

— A tönkrement utak értéke hárommillió lei —

Marosvásárhely. Saját tud. A Maros áradása megszűnt. Az apadás beállott az egész Marosmentén. Csak most, hogy a víz huzódik vissza a medrébe, most láthatni a pusztulás igazi nagyságát: rétek, búzaföldek eliszapolva, úgy hogy arról semmit nem használhat a gazda. Az árvízjuttatta községek lakói a teljes szegénység keserű sorsára jutottak. A vármegyei tanács soronkívül százezer lei sürgős segílyt utalt ki a szerencsétlenek számára, de ez az összeg csak egy csepp a tengerben: alig enyhít sorsukon. Marosvásárhely városa meg-

keresi a belügyminisztert, hogy tegye lehetővé valamilyen módon az árvízjuttottak nagyobbmérvű segélyezését. Az útépitészeti hivatal a vármegye úthálózatában okozott kárt 3 millió leire becsüli.

A kifogott másik két hullá személyazonosságát is sikerült megállapítani. Az egyik Ferenczi Károly, a másik Faludi Károly, marosvécsi gazdálkodók, akik Marosvécsre akartak hazamenni, de csónakuk felborult és az ár elsodorta őket.

Késnek a vonatok az áradások miatt

A szárnyvonalak nem várják be a későn érkező gyorsvonatokat, — a közönség nem tud átszállani — és nagy késéssel érkeznek a postai szállítmányok is

Az áradások mindenféle megzavarják a vonatközlekedést és nagy késésekkel tudják csak lebonyolítani a forgalmat. A Máramarosban kiöntött Tisza, Iza és a mellékfolyók veszéllyel fenyegetik a töltéseket, úgy, hogy a vonatok csak lépésben haladhatnak egyes szakaszokon, aminek a következménye az, hogy a Máramarossziget felől érkező gyorsvonat

40—50 perc késéssel érkezik Nagyváradra.

Ennek a nagy késésnek következménye aztán, hogy a váradi gyors Bukarest és Arad felé is egy óras késéssel indul el, aminek következménye viszont, hogy lekési a csatlakozásokat. A Marosvásárhely felé közlekedő székely körvasút nem várja be Székelykocsárdon a gyorsvonatot, az utasok nem tudják az órak mulva induló vonattal folytatni útjukat.

Hasonló az eset a Zsilvögyére is.

Nagyon megsínyli ezeket a késéseket, csatlakozási nehézségeket a postaforgalom. A levelek, újságok, sokfelé csak 24 óras késéssel érkeznek meg.

Az Erdélyi Lapok olvasóinak szíve. elnézését kérjük, ha késve kapják lapjainkat, de rajtunk nem mulik, kizáróan az árvizek okozta vonatkésések az okai.

Reméljük azonban, hogy pár napon belül mindenféle visszahúzódnak a medrükbe a folyók s helyreáll a rendes forgalom.

A vasútigazgatóság jóindulatát kérjük abból a szempontból, hogy utasítsa a szárnyvonalakat, várják be a gyorsvonatokat s vegyék át a postát s az utazó közönséget, amely a jelenlegi vasúti összeköttetés mellett nem mer utrakelni.

JULIER FERENC

„1914—1918“

A VILÁGHÁBORU MAGYAR SZEMMEL

Gyönyörű amatőrkötés, ára 260 lei.

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

KINCSESTÁR

Első sorozat:

1. Nagy József: A FILOZÓFIA NAGY RENDSZEREI.
  2. Judik József: A PÉNZ.
  3. Lassonszky Károly: VILÁGRENDSZEREK.
  4. Szinyei József: A MAGYAR NYELV.
  5. Török Pál: A FRANCIA FORRADALOM.
  6. Luttor Ferenc: RÓMA. (A város a történelem tükrében.)
  7. Ihrig Károly: SZÖVETKEZETEK.
  8. Babits Mihály: DANTE.
  9. Szöllősy Lajos: TÁPLÁLKOZÁS.
  10. Sik Sándor: CSERKÉSZET.
- A könyvek ára igen szép kartonkötésben darabonként 30 lei, egész vászonkötésben 45 lei és portó.

ERDÉLYI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA.

SPORT

Mely országok futballcsapatai kerülnek be a világbajnokság tizenhatos döntőjébe?

— A benevezettek csoportosítása a selejtezőmérkőzések megejtése végett —

A világbajnokság rendező bizottsága összeállította a nagy küzdelem előjátékának partitúráját, most már tudják a benevezett országok, hogy milyen próbát kell kiállniuk, hogy bejussanak a boldog 16 közé, akik eljutnak 1934 májusában olasz földre. Az összeállított csoportok sok tekintetben különböznek egymástól.

Egyesült Államok, Kuba, Mexikó

Ha az USA legjobb profitjait küldi a harcba, akkor előreláthatólag ő hódítja el az első helyet, ami a római utat jelenti. Kuba és Mexikó közel egyforma erőt képvisel.

Brazília, Peru

Reális körülmények között Brazília győzelmét nem veszélyeztetheti Peru.

Argentína, Chile

Ugyanaz az eset Argentínával, mint az előző csoportban Brazíliával.

Egyiptom, Palesztina, Törökország

Palesztina játékerőjét nem nagyon ismerjük, de az eddigi kevés eredmény alapján ő mutatkozik a leggyengébbnek ebben a hármas mezőnyben. A döntőbe jutás tehát Egyiptom és Törökország között dől el. Mi Egyiptomnak adunk több esélyt.

Svédország, Észtország, Litvánia

Elintézettnek tekinthető máris Svédország döntőbe jutása.

Spanyolország, Portugália

Az Ibériai félsziget két testvérállama közül csak Spanyolország kerülhet a világbajnokság 16-os döntőjébe. Csak csoda segíthet Portugálián.

Olaszország, Görögország

Szintén eleve elintézettnek tekinthető párharc. Az olaszok annyi gölt rúgnak a görögöknek, amennyit akarnak.

Ausztria, Magyarország, Bulgária

Miután ebből a csoportból az első kettő kerül tovább, reális számítás szerint a magyaroknak és az osztrákoknak is biztosított helye látszik az olaszországi útra. Tavaly ugyan a bulgárok a Balkán-Kupa megnyerésével félelmes hírré tettek szert, az idén azonban spanyol földön igen súlyos vereséget szenvedtek, a

Balkán-Kupában sem voltak sehol, a jugoszlávokkal és románokkal szemben. Igaz, hogy tavasszal papíron elég erős magyar B) válogatottat legyőzték Szófiában, komoly mérkőzésen azonban nem számíthatnak sem a magyarokkal, sem az osztrákokkal szemben sikerre.

Csehszlovákia, Lengyelország

A csehszlovákoknak meg kell majd küzdeniük a továbbjutásért, ami azonban aligha lehet kétséges.

Jugoszlávia, Svájc, Románia

Az egyik legérdekesebb csoport. Teljesen nyílt a küzdelem és nagy pénzt nyerhet az, aki pontosan meg tudja jósolni, hogy melyik lesz a három közül a két továbbjutó. E pillanatban Jugoszlávia látszik a mezőnyben leggyengébbnek, legalább is a Balkán-Kupa idejéig végeredménye erre mutat, de kiszámíthatatlan, hogy akár Jugoszlávia, akár Románia milyen eredményeket fog elérni Svájc ellen. Sok függ attól, hogy milyen rendszer szerint fogják lejátszani a selejtezőket. Előreláthatólag egy-egy gólon fog múlni, hogy a három ország közül melyik marad otthon.

Hollandia, Belgium, Ir szabadállam

Ugyanaz az eset, mint az előbbi csoportban. A holland-belga mérkőzések kimenetelét előre megjósolni a legnagyobb művészetek közé tartozik. Az írek keveset szerepeltek a kontinensen. Egyforma az esélye mind a háromnak arra, hogy utolsó lehet. Ebből a csoportból is az első kettő megy tovább.

Franciaország, Németország, Luxemburg

Ebből a csoportból is kettő megy tovább. Luxemburg erősen alatta áll tudásban a másik két résztvevőnek. A franciák és németek továbbjutása tehát szintén biztosra vehető.

Ha a papírforma győz,

akkor a világbajnokság 16-os döntő mezőnye a következő országokból fog állni: USA, Brazília, Argentína, Egyiptom, Svédország, Spanyolország, Olaszország, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Románia, Svájc, Hollandia, Belgium, Németország, Franciaország.

Rendes mezőnyt! Ebből már csak Uruguay és Anglia hiányzik.

Hakoah (Bécs)—NAC 3:1 (3:0)

Kolozsvárról jelentik: Ideálisan kedvező időben, nagyszámú közönség jelenlétében tartották meg a bécsi Hakoah és a nagyváradi NAC mérkőzésüket Kolozsváron. A NAC játéka ugyanis annyira megtejszett a kolozsvári sportközönségnek, hogy a nagyváradi zöld-fehéreket állították szembe a nagyszerű bécsi csapattal. A NAC rossz napot fogott ki, indiszponáltan játszott, egy bírói tévedés kedvüket is szegte és ennek tudható be a 2 gólos vereségük.

A NAC lendületes támadásaira a Hakoah heves ostrommal válaszol. Krausz nagyon gyenge és így a bécsiek balszárnya állandóan veszélyeztetet. Az első gól a 19-ik percben esett. Reich balszélső kapásból gyönyörű gölt lő. Kezdet után feljön a NAC, majd két eredménytelen Hakoah-korner következik. A NAC veszélyeztetet, Glanczmann és Kocsis azonban jó helyzetből rontanak. A 34-ik percben Mauser leszállásból indulva megszerzi a második gölt. A NAC tiltakozik, dr. Hirsch Elemér bíró azonban nem változtat az ítéleten. A közönség sokáig tüntet a bíró ellen. A csapatot az igazságtalan második gól nagyon deprimálja és ennek következménye nem is marad el. A 43-ik percben Barta elengedi a balszélsőt, Czinczér kifut, de Reich a feje fölött a hálóba emeli a labdát (3:0).

Féldőben nagy az elkeseredés a NAC öltözőjében, a játékosok nem akarnak tovább játszani. A bíró ellen mérkőzést nyerni nem lehet.

A második féldőben rögtön fölénybe kerül a NAC. A Hakoah visszaesik, védelembe vonul és tartani igyekszik az eredményt. A 18-ik percben 11-esből Rónai 3:1-re javít. Néha feljön a Hakoah, de támadásai nem veszélyesek. A NAC csatárokknak bőven volna alkalmuk egalizálni, sőt egy kis szerencsével még a mérkőzést is megnyerheték volna. Bodóla, majd Kocsis bombái elkerülik a kaput. Glanczmann közelről a kapus kezébe rugja a labdát. NAC-főlény mellett ér véget a mérkőzés.

Pelle István tornászvilágbajnok július 16-án Gyergyószentmiklóson szerepel. Saját tud. Pelle István tornászvilágbajnok erdélyi körútja alkalmával július 16-án Gyergyószentmiklóson fog vendégszerepelni, ahonnan másnap a Gyilkos-tóhoz fog kirándulni. Pellét nem kell nyomdai betűk útján ismertetni, mivel a legkisebb gyermek is tudja, ki Pelle István. A tornabemutatóhoz a keretet a Kolping és a város tornászai adják. Gyergyó egész közönsége tárt karokkal várja az olimpiai kétszeres világbajnokot.

Uj román uszókörök. Bukarestből jelentik: Az uszókörversenyen a marosvásárhelyi Shiel 1 p. 24.4 mp-es idővel új országos rekordot állított fel a 100 m-es úszásban.

Harmadszor javította meg Manea az 5000 m-es román rekordot. Bukarestből jelentik: A bukaresti kerület atlétikai bajnoki versenyen Manea Ion, a Stadiul Român kitűnő versenyzője ez évben harmadszor javította meg az 5000 m-es síkfutás román rekordját. Az új rekord 15 p. 33.8 mp. Kitűnő eredmény a Crăciuni 10.9 mp-es 100 m-es ideje is.

Megalakult az Érmihályfalvai Kolping Legényegylet. Saját tud. Rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta alakuló gyűlést az Érmihályfalvai Kolping Legényegylet. Az érdeklődők sokasága megtöltötte az Iparos-otthon helyiségeit és a megalakulás kimondása után megválasztották a tisztikart. Diszelnökökké, illetve védnökökké választották Szőke János római katolikus c. esperes-plébánost, Végh József ref. esperest, Lemeiu Aurélt és dr. Nichelsky Agoston vezető járásbíró. Elnök: Török László római katolikus segédlelkész, al-elnök: Kovács László ref. segédlelkész. Azután a tisztikar többi tagjait és a különböző szakosztályokat választották meg. A pártoló-tagok példás áldozatkészsége örvedetes formában mind nagyobb reményt nyújt arra, hogy az Érmihályfalvai Kolping Legényegylet rövidesen megkezdheti nagy kulturocélokot szolgáló munkásságát.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.

Adás-vétel

Máriavölgyi ásványvizek kizárólagos elarusítása Nagyvárad-vidékére Fürdőigazgatóság Vama jud. Satu-Mare.

Alig használt „Eumig”, halozati rádióhangszóróval elutazás miatt sürgősen eladó. Érdeklődni Szent János utca 51.

800 négyszögméter saroktelek a Kertvárosban eladó. Értekezni lehet Str. Nic. Zsig (Lukács Gy. utca) 52. sz. alatt.

Különleges 1921. évi természetes Som Aszu, Saszia, Oportó és Muskotály, palaeokoznivaló borok nagyban eladása, 30 litertől feljebb, Merza Sándor termelőnél, Pasteur (volt Kórház-u.) 75.

Betétesek!

Veszek bármely nagyváradi bankra szóló betétikönyvet és lejárt piculást készpénzért. (Nagyváradi takarékszövetkezet és Marmorosch bank könyveket is.)

Konverziós bankadósok!

Váradi bankoknál levő tartozásokat kedvező feltételekkel (nagy engedménnyel) betéttel rendezhetik.

Eladók!

Sürgősen nagy engedménnyel. Leszállítóbanc. Kat. Népszövetség, Bihar-megyei Tkp. Nr. Agrár Tkp. Polgári Tkp. Takarékszövetkezet és Egyesültbank könyvek.

Értekezni mindennap csakis délután 3 órától, Faragó, Cuza-Voda 45.

Megvételeire keresem Ipolyi Arnold Magyar mitológia c. munkáját. Eladó küldje a szerkesztő ségbe.

Alkalmazás

Fiatal házaspár házmesteri állást vagy bármilyen állást elfogad. Kun Imre, Petőfi-u. 2. Nagyvárad.

Borbély tanonc felvétetik Schmeiczernél. Kereszt-u. 9.

Gyermek vagy fentjártó beteg mellé kísérőnek ajánlkozom, főnapra vagy egész napra bejárni. Szép kézimunkát is készítek, főzést is vállalok; könnyebb házi munkát végzek csekély díjazásért. Lakásom Dr. Weinberger Lászlónál, Hadady birtok a kertben. Str. Codroilor 11.

Német születésű uriad jutányosan tanít vagy pedig tanításért üres szobát keres vagy vidéken teljes ellátásért német nyelvet szakszerűen tanít. özv. Hofmann Józsefné, Str. Marsal Prezan No 16. (Madarász-telep).

Lakás

Kiadó Reg. Ferdinand 7/a alatt 4 szobás, szép utcai lakás augusztus 1-re. Értekezni: Nagyvárad Körös-u. 15.

Két parkettes utcai szoba, előszobával, mellékhelyiséggel kiadó aug. 1-re Schlauch tér 6.

Különbejárati szobát keres tisztviselőnek teljes ellátással, fűrdőszoba használattal. Cimeket a hirdetésben közli.

Kiadó 2 szoba konyha, mellékhelyiségekkel álló lakás, Nagyvárad. Temető utca 11.